

5.8.2024

Oikeusministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen edistämisvelvollisuus)

Oikeusministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esityksen luonnoksesta koskien yhdenvertaisuuslain muuttamista varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuuden edistämisvelvollisuuden osalta. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi säännökset toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisvelvoitteista sekä kunnan velvoitteesta laatia sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatustoiminnan toimijoille yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat. Muutoksen myötä yhdenvertaisuuslaki ei enää velvoittaisi varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia laatimaan toimipaikkakohtaisia varhaiskasvatuksen toiminnallisia yhdenvertaisuussuunnitelmia. Niiden olisi kuitenkin laadittava koko toimintaansa koskeva varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuussuunnitelma.

Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan kaikkien kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan jatkamalla normien purkamista nykyisestä kuntien tehtäväkentästä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Valtiovarainministeriö pitää esitysluonnoksen ehdotettavia muutoksia kannatettavana osana kuntien normien keventämistä.

Esitysluonnoksessa arvioidaan, että varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisen yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisvelvoitteen poistaminen vähentäisi pysyvästi kuntien kustannuksia noin 43 904 euroa vuodessa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen (talousarvion momentti 28.90.30) tehtäisiin kustannusten alenemista vastaava vähennys vuodesta 2025 alkaen. Vaikutusarvio perustuu arviolaskelmiin, jotka on laadittu suunnitteluvuorokaudesta säädettyä (HE 148/2022 vp), sillä yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisen todellisia kustannuksia ei ole pystytty arvioimaan velvoitteen tultua voimaan vasta vuonna 2023. Valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa edellä kuvattuun taloudellisten vaikutusten arviointiin. Valtiovarainministeriö muistuttaa, että oikeusministeriön tulee toimittaa

lakimuutosta koskeva ehdotus ministeriön vastineen yhteydessä käsiteltäväksi osana vuoden 2025 talousarvioesityksen valmistelua.

Varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisen yhdenvertaisuussuunnitteluvaiheen poistamisen kanssa samanaikaisesti ehdotetaan poistettavaksi velvollisuus laatia suunnitelma yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa sekä velvollisuus varata lapsille ja heidän huoltajilleen mahdollisuus tulla kuulluksi yhdenvertaisuuden edistämistoimenpiteistä. Esitysluonnoksessa todetaan, että kuulemisia voitaisiin kuitenkin toteuttaa esimerkiksi yhdenvertaisuustilanteen arvioimiseksi varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan harkinnan mukaan.

Esityksessä olisi hyvä arvioida, voitaisiinko osittain toimipaikkakohtaisen sääntelyn oletetuista eduista saavuttaa säätämällä velvollisuus osallistaa järjestäjien ja palveluntuottajien suunnitteluprosessiin varhaiskasvatuksen henkilöstöä, lapsia ja perheitä. Kuulemismahdollisuuden varaamisvelvollisuus varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan suunnitelmista voisi edistää lasten ja huoltajien tietoisuutta lasten oikeuksista siten kuin voimassa olevaa velvoitetta säädettäessä on arvoitu, vaikka toimipaikkakohtaisesta sääntelystä luovutaankin.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä
Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö
Mika Niemelä

VN/15985/2024-VM-27

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: